

Навіны для Беларусі

Нумар 5

8 чэрвеня 2007 года

Office for a Democratic
Belarus

“Мне б хацелася, каб Беларусь была не проста хрысціянска-дэмакратычнай, але Хрыстовай, і не толькі па назову, але па духу...” (інтэрв’ю з айцом Янам, ст. 3-6)

У нумары

Дрэздэн па-беларуску 1

Вясновая сесія ПА НАТА 2-3

Асяродак беларушчыны ў Антверпене 3-6

Абвесткі 6

Дрэздэн па-беларуску

“Офіс за дэмакратычную Беларусь” падтрымлівае ў студэнтаў Дрэздэнскага тэхнічнага ўніверсітэта цікавасць да нашай краіны.

Інстытут славістыкі Тэхнічнага ўніверсітэта ў Дрэздэне – гэта месца, дзе пад адным дахам рэпрэзентаваная, бадай, уся славянская цывілізацыя. Акцэнт, аднак, робіцца на рускай, польскай ды чэшскай культурах. Разам з тым усё больш увагі ва ўніверсітэце надаецца тым культурам, якія малавядомыя нават у колах еўрапейскіх славістаў. Сёлета ва ўніверсітэце на працягу семестра праходзіў семінар “Беларуская мова і культура”, у часе якога група з амаль 20 студэнтаў уважліва вывучала ўзаемадзеянне беларускай нацыянальнай культуры з

іншымі культурамі і мовамі, распаўсюджанымі ў рэгіёне.

Кульмінацыяй гэтага семінара стала паездка ў Беларусь на цэлы тыдзень

(27 траўня – 3 чэрвеня). Перад паездкай удзельнікі семінара напружана рыхтаваліся да сустрэчы з Беларуссю, вывучаючы яе гісторыю і мову, чытаючы беларускія кніжкі і адкрываючы для сябе скарбы беларускага мастацтва.

Арганізатары семінара звярнуліся да “Офіса за дэмакратычную Беларусь” з просьбай паўдзельнічаць у абмеркаванні палітычнай сітуацыі ў краіне і яе культурнага кантэксту. 23 траўня Алесь Кудрыцкі, праектны менеджэр “Офіса за дэмакратычную Беларусь”, завітаў у Дрэздэн, дзе сустрэўся з групай студэнтаў, зладзіў для ўдзельнікаў семінара паказ стужкі “Маналёгі” беларускага рэжысёра

Алега Дашкевіча, пасля якога адбылася актыўная гутарка на тэму культуры і палітыкі ў Беларусі.

“Я пазнаёміў студэнтаў з поглядам незалежнай

беларускай грамадскасці на праблему культуры, – кажа Алесь Кудрыцкі. – Цалкам верагодна, што яны пазнаёмяцца і з кардынальна іншымі меркаваннямі, калі наведаюць Беларусь і будуць мець размовы з афіцыйнымі асобамі. І гэта вельмі добра, бо параўноўваючы розныя погляды і аналізуючы беларускую рэчаіснасць, студэнты змогуць выпрацаваць уласную ацэнку культурнай сітуацыі ў Беларусі”.

“Офіс за дэмакратычную Беларусь” таксама перадаў у дар Інстытуту славістыкі Тэхнічнага ўніверсітэта ў Дрэздэне 12 відэадыскаў з фільмамі, знятымі беларускімі рэжысёрамі. Гэтая відэакалекцыя станецца пачаткам пакуль яшчэ невялічкага беларускага інфармацыйнага цэнтру ва ўніверсітэце.

24.05.2007

Вясная сесія Парламенцкай Асамблеі НАТА

25-28 траўня 2007, Мадэйра (Партугалія)

Прадстаўнікі “Офіса за дэмакратычную Беларусь” былі запрошаныя ў якасці назіральнікаў на чарговую сесію Парламенцкай Асамблеі НАТА, што праходзіла з 25 па 28 траўня на партугальскім востраве Мадэйра ў горадзе Фунчал. Прапануем да вашай увагі кароткі агляд праграмы і прамоваў, што прагучалі падчас пленарнага пасяджэння, а таксама пасяджэнняў камітэтаў Асамблеі.

Чатырохдзённая сесія збірае разам каля трохсот парламентарыяў з

На фота: Генеральны сакратар НАТА Яап дэ Хоп Схефер

краін-удзельніц НАТА, асацыяваных дэлегацый з Цэнтральнай і Усходняй Еўропы — Украіны і Расіі, Міжземнаморскіх асацыяваных дэлегацый з Алжыра, Ізраіля, Ірданіі, а таксама з некаторых краін са статусам назіральнікаў. Сярод найбольш шырока дыскутаваных праблем падчас сёлетняй сесіі можна вылучыць наступныя: дэбаты па пытанні супрацьракетнай абароны ў Еўропе, што разгарнуліся пасля заяў пра ўсталяванне Злучанымі Штатамі Амерыкі адзінак абароны на тэрыторыі Польшчы і Чэхіі, а таксама дзве найбольш значныя ваенныя аперацыі альянсу — у Афганістане і Косава.

Перад парламентарыямі і гасцямі Асамблеі выступілі вядомыя дзеячы міжнароднай супольнасці, такія як *міністр замежных спраў Партугаліі, Луіс Амада (Luis Amado), Генеральны сакратар НАТА Яап дэ Хоп Схефер (Jaap de*

Hoop Scheffer), прэм’ер-міністр

Былой Югаслаўскай Рэспублікі Македонія Нікола Груеўскі (Nikola Gruevski), а таксама Ніно Буджанадзэ, спікер парламента Грузіі.

На пачатку пленарнай сустрэчы **прэзідэнт Парламенцкай Асамблеі**, партугальскі парламентарый **Жасэ Лело (José Lello)**, выступіў з заклікам да альянсу распрацаваць “нову стратэгічную канцэпцыю” і прапанаваць яе да зацвярджэння падчас святкаванняў 60-годдзя НАТА. На яго думку, існа стратэгічная канцэпцыя ад 1999 г. дапамагала НАТА прыстасоўвацца да рэаліяў у сферы бяспекі перыяду пасля “халоднай вайны”, але сёння патрэбна “крочыць далей”.

Генеральны Сакратар НАТА, Яап дэ Хоп Схефер (Jaap de Hoop Scheffer), выступаючы з прамовай, звярнуў асаблівую ўвагу на праблему Афганістана і папрасіў парламентарыяў абмеркаваць з кіраўніцтвам сваіх краін магчымасці пашырэння падтрымкі і дэманстрацыі большай салідарнасці з тымі, хто знаходзіцца ў гарачых кропках. Яап дэ Хоп Схефер таксама падкрэсліў, што “правільны і зразумелы падыход” да місіі ў Афганістане, які быў зацверджаны альянсам, патрабуе новага ўзроўню каардынацыі не толькі паміж НАТА і ўрадамі краін-удзельніц, але таксама і ў адносінах НАТА з іншымі арганізацыямі — такімі як Еўрапейскі Звяз і Арганізацыя Аб’яднаных Нацый.

Ніно Буджанадзэ, спікер парламента Грузіі, у сваёй прамове падкрэсліла, што “Еўраатлантычная інтэграцыя з’яўляецца для грузінскага народа галоўнай гарантыяй умацавання маладой дэмакратыі і развіцця краіны і рэгіёну”, і выбар Грузіі на карысць дэмакратыі і інстытуцыйнай інтэграцыі ў Еўраатлантычную супольнасць ёсць канчатковым і незваротным. Да прыкладу, некалькі тыдняў таму, усе палітычныя партыі і палітычныя фракцыі ў парламенце краіны падпісалі мемарандум па

інтэграцыі Грузіі ў НАТА. Грузія была першай краінай якая пачала працаваць з альянсам паводле Індывідуальнага партнёрскага плану дзеянняў (Individual Partnership Action Plan, IPAP). Галоўнай палітычнай мэтай краіны на наступныя 10 месяцаў, паводле спадарыні Бурджанадзэ, з’яўляецца пераход да наступнай ступені — плану дзеянняў для краін-кандыдатыў (Membership Action Plan, MAP).

Спікер грузінскага парламента распавяла пра апошнія дасягненні яе краіны ў эканамічнай сферы і галіне абароны. Да прыкладу, Еўрапейскі банк рэканструкцыі і развіцця ў сваім даследаванні (World Bank Environment and Enterprise Performance Survey 2005) ахарактарызаваў грузінскі прыклад як самы ўдалы ў барацьбе з карупцыяй у 2000-2005 гг. сярод краін, што знаходзяцца ў стадыі транзіту. Паводле спадарыні Бурджанадзэ,

На фота: Ніно Бурджанадзэ, спікер грузінскага парламента

бюджэт Грузіі вырас у шэсць разоў за апошнія чатыры гады дзякуючы выдатнай працы кіраўніцтва краіны ды ўдалым інстытуцыйным пераўтварэнням. Валавы ўнутраны прадукт Грузіі вырас да 9,4% і, абапіраючыся на інфармацыю з кампетэнтных крыніц, можна чакаць далейшага росту, нават нягледзячы на эканамічныя санкцыі, уведзеныя ў дачыненні Грузіі Расіяй.

Разам з эканамічнымі пераўтварэннямі, значныя вынікі былі дасягнутыя і ў галіне абароны, адзначыла сп. Бурджанадзэ. Сёння Грузія мае транспарэнтны бюджэт на абарону, які ў 2007 годзе склаў 3% ад агульнага бюджэту — як гэты было рэкамендавана стандартамі НАТА. За

апошнія два гады была цалкам пераўтворана інфраструктура абароннага комплексу і важныя змены адбыліся ў прафесійнай арміі.

Напрыканцы сваёй прамовы спадарыня спікер яшчэ раз звярнула ўвагу прысутных на тое, што сяброўства яе краіны з альянсам будзе на карысць не толькі Грузіі.

На яе думку, стратэгічная вага дзяржавы вырасла пасля будаўніцтва новых трубаправодаў дзеля транзіту прыродных рэсурсаў з багатага на іх рэгіёна Каспійскага мора ў бок Чорнага мора і Міжземнамор'я. Грузія магла б стаць важным элементам будучай Еўрапейскай стратэгіі па энергабяспецы. У

дадатак, спадарыня спікер падкрэсліла, што адным з першых бенефіцыянтаў сяброўства Грузіі з НАТА была б Расія, у інтарэсах якой мець моцных і стабільных

суседзяў на поўдні ад сваіх межаў.

Пасяджэнні камітэтаў Асамблеі

— палітычнага, камітэта па пытаннях эканомікі і бяспекі, камітэта па пытаннях навукі і тэхналогій, а таксама камітэта па абароне і бяспецы і камітэта па грамадзянскім вымярэнні бяспекі — адбыліся 26-га і 27-га траўня, пасля пленарнай сустрэчы. Адным з найбольш шырока дыскатуаваных пытанняў было, як і чакалася, пытанне размяшчэння

супрацьракетных комплексаў у Польшчы і Чэхіі. Намеснік асістэнта дзяржаўнага сакратара па пытаннях бяспекі Злучаных Штатаў Амерыкі, Дэнніэл Фата, патлумачыў, што роля комплексаў — гэта “заўважыць, стрымаць і абараніць” ад магчымых ракетных залпаў з Ірана. Сістэма абароны ні ў якім разе не стварае пагрозы для Расіі.

На жаль, тэма Беларусі не абмяркоўвалася як у часе пленарнага пасяджэння Парламенцкай Асамблеі, так і падчас сустрэчы камітэтаў, што яшчэ раз падкрэсліла самаізаляванасць апошняй і адсутнасць зацікаўленасці сённяшняга беларускага ўрада ў дыялогу з трансатлантычнай супольнасцю.

30.05.2007

Даведка для чытача

Парламенцкая Асамблея НАТА з’яўляецца міжпарламенцкім форумам краін-удзельніц НАТА і аб’ядноўвае еўрапейскіх і паўночнаамерыканскіх заканадаўцаў з мэтай абмеркавання пытанняў, што складаюць агульны клопат.

Асамблея цалкам незалежная ад НАТА арганізацыя, якая выступае як ланцужок сувязі паміж нацыянальнымі парламентамі і Паўночнаатлантычным альянсам. Такі механізм дапамагае ўрадам улічваць тыя пытанні, што выклікаюць заклапочанасць у НАТА, падчас распрацоўкі нацыянальнага заканадаўства. Асамблея служыць таксама і дзеля таго, каб нагадваць, што ўсе міжурадавыя рашэнні, якія прымае НАТА, залежаць перад усім ад палітычнага ўхвалення на нацыянальным узроўні. ПА НАТА падтрымлівае шырокія кантакты з парламентамі партнёрскіх краін, якія накіроўваюць сваіх прадстаўнікоў для ўдзелу ў пасяджэннях і абмеркаваннях розных пытанняў.

Асяродак беларушчыны ў Антверпене

Паважаныя чытачы, прапануем вашай увазе інтэрв’ю з адметным прадстаўніком беларускай супольнасці ў Антверпене святаром грэка-каталіцкай царквы айцом Янам. Гэтым артыкулам мы пачынаем знаёміць вас з беларускай супольнасцю ў Бельгіі.

На здымку святар айцец Ян

Дзень добры, айцец Ян, распавядзіце, калі ласка, крыху пра сябе і сваю сям’ю. Адкуль Вы родам, чым займаюцца Вашыя бацькі? Як сталі святаром?

Пару тыдняў таму мне споўнілася 35 гадоў. Я нарадзіўся на Наваградчыне ў вялікай беларускай сялянскай сям’і. Мо’, калі параўноўваць з ранейшымі часамі, яна была ўжо й не такая

вялікая, але, адным словам, нас, дзяцей, у бацькоў - пяцёра. Я маю яшчэ дзве сястры і два браты. Маё маленства і юнацтва прабегла ў Міцкевічавым Наваградку і яго ваколіцах. Дарэчы, я вельмі люблю гэты горад, ягоную сьціпласць і адначасовую веліч і прыгажосць. У свае часы я любіў спацыраваць па ягоных вулічках, узыходзіць на Замкавую гару,

Інтэрв'ю з айцом Янам, працяг ...

ля падножжа якой стаіць старажытная Вітаўтава фара. У гэтай сьвятыні я любіў маліцца да Маці Божай Наваградскай словамі Міцкевіча:

“Паненка, што Ясну бароніш Гару Чанстаховы,

І сьвеціш у Вострай Браме, што горад замковы

Бароніш Наваградзкі з верным ягоным жа людам!”...

Мае бацькі – сяляне, ахвярныя працаўнікі на зямельцы да сённяшняга дня. Яны заўсёды мелі вялікую гаспадарку, так што ані самі без работы не заставаліся, ані нам незанятымі быць не дазвалялі. Любімая татава прымаўка “Пад ляжачы камень вада не цячэ” заўсёды панукала працаваць сваімі рукамі, быць простымі, прыяцельскімі і справядлівымі ў дачыненнях зь людзьмі.

Пакліканьне да сьвятарства я адчуваў з самага раньняга маленства. Праўда тады яшчэ я не ведаў, што гэта пакліканьне. Мне падабалася ўсё зьвязанае з Верай. Я з цікавасьцю назіраў за матуляй, якая перад сном малілася і прамаўляла зусім незразумелае “Мятцай Сына і Сьвятога Духа...” Я яшчэ не ведаў, што “мятцай” гэта звычайнае “у імя Айца”... Калі мне яшчэ не было 10 гадоў, я знайшоў ў старым бабуліным куфры старажытны малітоўнік і пачаў гучна вычытваць незразумельныя пацеры. Тады ж спазнаў, так сказаць, першыя “ганьненні за Веру”: мае вычыткі так надакучылі сястры, што яна цішком мой малітоўнічак спаліла... Але гэта не спыніла майго памкненьня да духовай заангажаванасьці. Я завёў сабе блакноцік, у які выпісваў ўсе малітоўныя і духоўныя выразы зь любых кніжак, што траплялі ў мае рукі... Такім жа чынам у мяне зьявілася і мая першая “Біблія” – сшытак, у які я выпісваў цытаты са Сьвятога Пісаньня, што прыводзіліся ў атэістычных крытычных выданьнях.

Яшчэ перад службай у войску, гэта значыць у канцы 80-х, чытаючы маладзёвы часопіс “Парус”, я даведаўся, што ў Жыровіцах адчыняецца семінарыя, і напісаў туды ліст, але, на жаль, ніякага адказу адтуль я так і не дачакаўся. Тады я напісаў пісьмо ў рэдакцыю часопіса, у якім прасіў дапамагчы знайсці Братоў па Веры. Пісьмо маё было апублікаванае і я атрымаў велізарную колькасць пісем ад хрысьціянаў самых розных канфэсій і плыняў, але на той час я ўжо быў пакліканы ў войска і не змог весці вялікую карэспандэнцыю. У Латвіі, дзе мне давялося служыць, я пазнаёміўся з практыкуючымі веруючымі – каталікамі і праваслаўнымі. Так сталася нават, што першым маім друкаваным малітоўнічкам, пры дапамозе якога я маліўся, быў машынапісны самвыдат на польскай мове кірылічнымі літарамі. Там жа, у Латвіі, я пазнаёміўся з праваслаўнымі сьвятарамі, якія сталі маімі духоўнікамі і настаўнікамі ў Веры і ўмацавалі мяне ў намеры паступаць у семінарыю.

Звольніўшыся з войска, я адразу паехаў у Жыровіцкі манастыр і паступіў у тамашнюю Духоўную семінарыю, якую скончыў праз пяць гадоў, г.зн. у 1998 годзе, атрымаўшы сьвятарскія сьвячаньні.

За год да завяршэньня семінарыі я ажаніўся з вельмі пабожнай дзяўчынай Алінай, зь якой у гэтым годзе будзем адзначаць 10 гадоў сумеснага жьцця. Бог даў нам на сённяшні дзень чацьвярых дзяцей: дачку Анастасію-Кацярыну і трох сыноў – Давіда-Атгылу, Арсенья-Пятра і Авеля-Францішка.

Як Вы апынуліся ў Бэльгіі?

Як апынуліся? З Божае волі. На сённяшні дзень скажам так: апынуліся, каб выканаць заданьне Царквы па зграмаджэньню і духовай апецы над тутэйшымі беларусамі. Прыехалі мы сюды з сям’ёй у 2001 годзе. На першых порах было даволі цяжка, але Госпад не пазбавіў нас Сваёй ласкі, паслаў нам добрых памочнікаў, сяброў, ахвярных дабрадзеяў і аднадумцаў.

Раскажыце, калі ласка, як паўстала беларуская супольнасьць у Антверпене? Колькі чалавек яна налічвае? Зь якімі цяжкасьцямі даводзілася і даводзіцца сутыкацца? Як сталася так, што вы абралі грэка-каталіцкі накірунак?

На здымку алтар беларускай царквы ў Антверпене

У 2002 годзе я пазнаёміўся з Ігарам Лазарчуком, які ўзначальваў на той час Беларуска Цэнтар. Ён стаўся тым стрыжнем і галоўным памочнікам, на якога я мог сьмела пакласьціся ў справе стварэньня парафіі. У той час сярод нашай грамады было трохі прыхільнікаў Беларускай аўтакефаліі. Але я, хоць і маю да сёння даволі вялікую павагу да гэтай ідэі, на той час ужо прыйшоў да цьвёрдага перакананьня, што разьвіткам Беларускага Праваслаўя зьяўляецца Унія. Апошняя без перабольшваньня стварыла беларускі этнас і той культурны пласт, якім мы раз-пораз хвалімся як самастойны народ.

Беларуская ж аўтакефалія, паводле мяне, не жьццяздольная з прычыны свае заўсёднае вымушанасьці зьвяртацца да маскоўскіх практык і багаслоўскіх аўтарытэтаў. Дастакова глянуць на нядаўнія падзеі ў Амэрыцы, калі прамаскоўскія авантурысты япіскапска-сьвятарскага сану ўчынілі закат у Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царкве, спрабуючы падвесць яе і яе маёмасьць пад “маскоўскі бот”, супраць якога ўвесь час выступаў яе ўсё яшчэ дзейсны галава Мітрапаліт Ізяслаў. Унія ж, альбо інакш Грэка-Каталіцтва, народжанае ў нетрах нашага народу, ўвабрала ў сябе ўсе

За абмеркаваннем працоўных момантаў

культурна-ментальныя адметнасці, ўласцівыя нашаму народу і не дае магчымасці страціць іх – інакш Беларусь перастае быць Беларусам. Менавіта таму нашая Грэка-Каталіцкая Царква праводзіць Набажэнствы практычна заўсёды на беларускай мове і ганарыцца “прымітыўнымі” іконамі беларускага пісьма, з чаго даволі часта кпяць маскоўцы... Калі ж нехта скажа, што і Расейская Праваслаўная Царква часам праводзіць Службы па-беларуску, то мне відавочна, што падобныя акцыі не маюць не толькі глыбокага караня (а таму і не жыццяздольныя), але ўвогуле супярэчаць маскоўскай ідэалогіі, а таму кароткачасовыя. Калі аслабне беларуская дзяржаўнасць і яшчэ больш умацуецца Маскоўшчына, то беларуская мова выпарыцца з Расейскай Праваслаўнай Царквы хутчэй ранішняй расы. Як гэта не сумна казаць, але беларускага праваслаўя пад гэтым назовам практычна не існуе. Беларускае Праваслаўе жыве і будзе жыць у Беларускай Грэка-Каталіцкай Царкве. Перастане існаваць наша Царква – перастане існаваць і Беларускае Праваслаўе. Гэта мой адказ, чаму мы “выбралі грэка-каталіцкі накірунак”.

Парафія наша, такім чынам, паўстала ў 2002 годзе, але мы ўважаем за дзень яе нараджэння 1 чэрвеня 2003 году – дзень, калі была адпраўлена першая Боская Літургія. На днях мы адзначылі сваё чатырохгоддзе. Парафіяльнымі сьвятамі зьяўляюцца Вялікдзень і дзень памяці Сьвятога Мучаніка Язафата, архібіскупа Полацкага (12 лістапада), частачка пачэсных мошчаў якога знаходзіцца ў нашай

царкве. Налічвае наша супольнасць паўсотні чалавек.

Асноўная цяжкасць – гэта той адбітак “савецкасці”, які наклаў на нашых людзей папярэдні камуністычны рэжым і ўмацоўвае рэжым сённяшні. Асноўная маса людзей абьякавая да Хрыстовай веры і ўласнай культуры. Нам хочацца мець правы і выгоды і не мець ніякіх абавязкаў і, як вынік, мы

Самыя малышы сябра суполкі

трапляем у палон тых, каму невыгодна, каб Беларусы былі сьведомыя, дружныя, моцныя.

Таксама цяжкасцю зьяўляецца нежаданьне большасці актыўных беларусаў весці дыялог паміж сабой, нярэдка перамагае амбіцыйнасць, што прыводзіць да канфліктаў, часам вельмі балючых. Засмучае, што палітыкі і, так бы мовіць, палітычная намэнклатура, у базіс сваёй дзейнасці паклалі і такі савецкі пастулат, быццам Беларуска Царква не павінна адгульваць ніякае ролі ў грамадска-палітычным жыцці. Між тым гэты пастулат памылковы, паколькі Царква складаецца з грамадзянаў, якія, захоўваючы свае хрысьціянскія перакананьні і годнасць, не толькі могуць, але і павінны прымаць актыўны ўдзел ва ўсіх палітычных і грамадскіх працэсах. І гэта адбываецца. Цяжка адмаўляць, напрыклад, палітычную заангажаванасць Расейскай Праваслаўнай Царквы, інтарэсы якой лабіруюцца ўсімі прарасейскімі і вялікарасейскімі палітыкамі. Нашай жа Беларускай Царкве прыходзіцца нярэдка выслухоўваць несправядлівую крытыку ў “празьмернай палітызаванасці”, хаця мы проста выказваем сваю грамадзянскую пазыцыю. Мы не

маем лабістаў, паколькі беларускія палітыкі з вядомых ім прычын адносяць сябе, хоць бы і намінальна, да маскоўскай Царквы, альбо, што яшчэ часцей, да праваслаўных атэістаў.

Распавядзіце, калі ласка, колькі слоў пра дзейнасць царквы...

Асноўнай задачай нашай Царквы зьяўляецца Евангелізацыя, гэта значыць пропаведзь Добрай Весткі Хрыста. Дзеля гэтага Царква і была заснаваная. Кожную нядзелю і сьвяты ў царкве адбываецца Набажэнства. Ва ўрачыстыя і важныя дні пасля Набажэнства бывае кава-гарбата, часам вячэра... Гэта заўважна грамадзіць людзей і збліжае. Пры царкве працуе Нядзельная школка, дзе, акрамя Евангелізацыі, дзеці вывучаюць беларускую пісьменнасць і гісторыю. Даволі часта парафія арганізуе паломніцкія паездкі па розным гарадам, цэрквам і манастырам Бэльгіі. Паколькі беларуская грамада зьяўляецца паўнапраўнай часткай Антвэрпанскай дыяцэзіі, то мы стараемся прымаць актыўны ўдзел ва ўсіх міжпарафіяльных і інтэркультурных мерапрыемствах. Пры царкве створана таксама бібліятэчка, у фондзе якой рэлігійная, гістарычная, класычная і іншая карысная літаратура. Таксама супольнасць даглядае магілу знакамітага беларускага камапазітара Міколы Равенскага, які спачывае ў Лёвэне.

Ці адчуваеце Вы падтрымку з боку землякоў? Якія Вашыя далейшыя планы?

Безумоўна. Каб не было гэтае падтрымкі, то не было б нічога. Менавіта падтрымка землякоў, іх руплівасць і спагадлівасць натхняюць і даюць сілы працаваць далей.

У бліжэйшых планах хацелася б зьдзейсніць паломніцтва ў Рым, Лурд і Лондан. Што да больш грунтоўных планаў, то хацелася б, каб Беларусы займелі тут у Бэльгіі сваю капліцу, якая служыла хвале Божай і сталася помнікам беларускай прысутнасці ў гэтым слаўным каралеўстве. Есць таксама ў планах заснаваць такія самыя духовыя

асяродкі Беларусаў і ў іншых краінах Эўропы, калі знойдуцца аднадумцы і будзе на тое воля Божая.

Якое Вашае самае ўлюбёнае сьвята?

Іх два: Вялікдзень і Коляды.

Ці думаеце Вы аб тым, каб калі-небудзь вярнуцца на Бацькаўшчыну?

Безумоўна. Дзе нарадзіўся, там і прыгадзіўся. Як можна не хацець вярнуцца ў той Край, пра які мой зямляк Адам Міцкевіч так цудоўна напісаў:

“Радзіма Літва! Як здароўе, так ты дарагая; Як шмат цябе трэба цаніць, толькі той і спазнае, Хто страціў цябе...”

Але мой лёс неразрыўна звязаны з лёсам беларусаў у выгнанні. Мне

хочацца ім служыць, каб пры дапамозе гэтага служэння яны не адчувалі сябе безнадзейна адарванымі ад Радзімы. Наша Царква сёння тут, у Антвэрпане, зьяўляецца вастраўком Роднага Краю, спатоляю ў час настальгіі і трывогі. Вельмі хацелася б, каб нашая дзяржава гэта разумела і дапамагала разьвіццю падобных духоўных беларускіх асяродкаў па ўсёй Эўропе. На жаль разлічваць на гэта на сённяшні дзень не выпадае... Будучае маё вяртаньне на Бацькаўшчыну будзе, безумоўна, звязанае не проста з маім жаданьнем, але з царкоўным Служэньнем. Таму што жаданьне вярнуцца ёсьць і сёння, толькі пытаньне дзеля чаго і навошта? Сёння шмат працы тут, сярод гаротных выгнаннікаў са свае зямлі.

Як Вы бачыце будучыню нашай краіны?

Пытаньне не зусім зразумелае. На сённяшні дзень, калі палітыка кіруючага рэжыму працягнецца, то будучыні ў нашай краіны няма, бо яе праглыне імперская Расея. Калі ж Вы хочаце спытацца, якой я **хачу** бачыць будучае нашай краіны, то хачу бачыць яе квітнеючай, багатай духова і матар’яльна. У нашай Краіны вялікая гісторыя і вялікі патэнцыял, інспіраваны гэтай гісторыяй. Калі адновіцца нацыянальнае адраджэньне і народ абярэ сабе за правадыроў тых, хто будзе абараняць інтарэсы нашага народу, а не хваліцца тым, што гатовы памерці і аддаць на сьмерць свой народ дзеля сытасьці і дабрабыту чужога народу, тады нашу Айчыну чакае вялікая будучыня. Мне б хацелася, каб Беларусь была не проста хрысьціянска-дэмакратычнай, але Хрыстовай, і не толькі па назову, але па духу.

07.06.2007

Абвесткі

Галерэя *l’Aiguillage* у Парыжы ласкава пагадзілася прыняць у сваіх сценах выставу асацыяцыі “BelProjet” – групы актывістаў, якія прапагандуюць незалежную беларускую культуру ў Францыі, дэманструючы плён працы такіх выдатных майстроў як Юры Хашчавацкі (аўтар дакументальных стужак “Плошча” (2006) і “Звычайны прэзідэнт” (1996)), акцёраў з трупы “Вольны тэатр”, чые спектаклі ішлі ў *Studio-Théâtre* у Альфратвілі, ці Зміцера Вайцюшкевіча з яго “W-Z аркестрам”.

Пасля фестывалю беларускай культуры пад назвай “*Vous avez dit... Biélorussie ?*”, які праходзіў у Парыжы ў лістападзе 2006 г. , “BelProjet” рады прапанаваць цікавую фотавыставу.

З 19 па 23 чэрвеня беларускі і французскі фатографы пазнаёмяць наведвальнікаў выставы са сваім бачаннем Менску, паказаўшы, што значыць быць мастаком у “апошняй дыктатуры Еўропы”.